
BUDSJETTFORSLAG 2017

RØDT TRONDHEIM

INNHold

Tidlig innsats og forebygging	05
Når politikerne binder seg sjøl til masta	05
Automatiske overføringer:	05
Kraftfondet	05
Eiendomsskatt	05
Pensjon	06
Oppbygging av fond	06
Økt avdragstid	06
Systematisk feilbudsjettering	06
Renteanslag	07
Trues Trondheim av en gjelsbombe?	07
Hvordan øke eiendomsskatten uten å ramme folk flest?	09
Refusjon ressurskrevende brukere	09
Økt grunnbemanning vil også ha ei inntektsside	09
Er dette uansvarlig?	10
Andre muligheter for å få et bedre budsjett	10
Avbyråkratisering	10
Internfakturering	10
Målstyring	10
Hva prioriterer Rødt?	13
Økt grunnbemanning	13
Vil Ap holde sitt viktigste valgløfte?	13
Grunnbemanning på sykehjem	14
Dagtilbud	15
Psykisk helsevern	15
Psykisk helse	15
Sosialhjelp	15
Barnehager	16
Bemanning	16
Rekruttering og bemanning: Fagopplæring som strategisk rekrutteringsvirkemiddel	16
Økonomisk tildelingsmodell i barnehager	16
Private barnehager	17
Investeringsbudsjettet	17
Skole	18
Bemanning	18
Videreutdanning	18
SFO	19
Kulturskolen	19
Frukt og grønt	19
Leksefri skole	19
Barnevern	20
Flyktninger og innvandrere	20
Enslige mindreårige flyktninger	21
Kultur	21
Kirkegårder	21
Kvinnehus	22

Profesjonelle kunstnere	22
Boliger	22
Kommunale utleieboliger	22
Boliger for utviklingshemmede	24
Boliger for rus	24
Omsorgsboliger	24
Næringspolitikk	25
Eiendomstjenester	25
Økt rehabilitering	25
Økte inntekter/reduerte kostnader	27
Økte inntekter	27
Driftsbudsjett	28
Investeringer	29
Gjeldsbløffen	30
Bygd på feil tall	30
Glemt befolkningsøkning	30
Kraftfondet glemt?	31
Investering er sparing	31
Er private investeringer som betales av kommunen bedre enn kommunale investeringer?	31
Investeringsbudsjettet	31
Ikke skape press i et overopphetet marked	32
Høyere driftsutgifter	32
Investeringer	32
Avdragstid	32

BUDSJETT I BALANSE

De siste åra har Rødt laget realistiske budsjett i balanse. Vi synliggjør at det finnes både penger og politisk handlingsrom - sjøl innenfor Siv Jensens trange rammer.

Det budsjettet vi legger fram er et ansvarlig budsjett hvor inntektene er større enn utgiftene, og hvor det ikke er tatt inn såkalte papirinntekter. Vi peker på muligheter for større innsparing uten å legge det inn i budsjettet. Vi er samtidig sikre på at en slik satsing vil senke utgiftene noen år fram i tid. Forebyggende arbeid koster penger og lønner seg aldri på kort sikt, men er en investering på lengre sikt

TIDLIG INNSATS OG FOREBYGGING

Rådmannens logikk er at en må ta fra eksisterende tilbud for å overføre til forebygging. Vi tror både tidlig innsats og forebygging må virke over tid før det gjør det mulig å senke antall sykehjemsplasser, legge ned botiltak og institusjonsplasser. Vi mener grunnbemanningen må opp for å gjøre det mulig å senke sykefravær eller få færre spesialpedagogiske vedtak i skolen. Vi mener det er det motsatte av forebygging å ta bort dyre tiltak - før dette eventuelt kommer som en naturlig konsekvens av en langvarig satsing på forebygging.

Når politikerne binder seg sjøl til masta

Den største seieren høyresida i Trondheim har vunnet er at partiene ved makta har godtatt myten om at Trondheim er gjeldstruet. Men det er verre enn som så. I stedet for å se hvor stort overskuddet er og så ta debatten om hvor mye som skal gå til drift og hvor mye som skal avsettes til investeringer, så har de laget handlingsregel etter handlingsregel slik at den politiske handlingsfriheten rett og slett er fjernet.

Automatiske overføringer:

Kraftfondet

Kraftfondet kommer fra salget av Trondheim E-verk. Det er nå på 6 560 millioner. I alle år fra 2002 har avkastningen ut over prisstigning gått til drift. Fra 2018 skal alt gå til investering.

År	2017	2018	2019	2020
Avkastning fra kraftfond fra drift til investering	37	53	40	53

Eiendomsskatt

I alle år har eiendomsskatten gått til drift. Fra 2015 ble fem millioner avsatt til investering. I årene framover er det 23 millioner hvert år.

År	2017	2018	2019	2020
Årlig overføring fra eiendomsskatt til investering	23	23	23	23

Pensjon

Pensjonsutgiftene er lavere de første åra, men vil stige fra 2020. Det er begrunnelsen for å sette av penger til et fond. Men denne utviklingen vil gjelde alle kommuner, og må møtes med økning i overføringene fra staten.

År	2017	2018	2019	2020
Ikke forskuttering av pensjonsutgifter	26	20	27	32

Oppbygging av fond

Trondheim kommune har bygd opp et fond på 400 millioner. Det budsjetteres med at dette fondet skal opp på 600 millioner til 2020. Rødt er ikke imot en buffer mot vanskelige tider, men vi mener det må holde lenge med en buffer tilsvarende tapet dersom kraftfondet går i null i ett år.

År	2017	2018	2019	2020
Disposisjonsfond ned til 240 millioner. Ingen oppbygging til 600 millioner (5% av driftsbudsjett)	40	40	40	40

Økt avdragstid

Den tekniske levetida for kommunale eiendommer er beregnet til 34 år. Det er derfor naturlig å sette avdragstida til 34 år, siden det er da du må fornye. Flertallet gikk i sin tid inn for 32 år, men ble presset av de som fremmet gjeldsmyten til å gå ned til 30 år. Nå skal avdragstida ned til 22 år:

År	2017	2018	2019	2020
Avdragstid	25	24	22	22
Ekstraordinære avdrag som følge av dette	87	137	200	220
34 års avdragstid ville gitt ekstra (millioner):	35,6	39,1	43,8	47,1

Systematisk feilbudsjettering

Kraftfondet skal alltid oppreguleres med gjennomsnittet av konsumprisindeksen - før overskuddet kan brukes til drift eller investering. Legger en SSBs anslag for KPI til grunn har Rådmannen budsjettert med mer enn det som trengs for å opprettholde realverdien:

År	2017	2018	2019	2020
Mindre til KPI-avsetning i Kraftfondet	9,2	9,2	7,9	7,9

Renteanslag

Hvert eneste år har rådmannen budsjettert med høyere rente på lån enn den virkelige renta, noe som har ført til overskudd. Nå er renteanslaget endelig blitt realistisk for 2017, men det er lagt inn en økning i årene deretter som er lite realistisk. Norges Bank legger inn flat styringsrente ut 2018; så gradvis opp med 0,4 % i 2020.

År	2017	2018	2019	2020
Nytt renteanslag	0,0	10,0	33,5	60,1

Totalt mener Rødt at utgiftssida kan økes slik uten at kommunen går med underskudd:

År	2017	2018	2019	2020
Ingen ekstraordinære avdrag	87,0	137,0	200,0	220,0
Øking avdragstid til 34 år	35,6	39,1	43,8	47,1
Mindre til KPI-avsetning i kraftfondet	9,2	9,2	7,9	7,9
Avkastning fra kraftfond fra drift til investering	37,0	53,0	40,0	53,0
Nytt renteanslag	0,0	10,0	33,5	60,1
Disposisjonsfond ned til 240 mill	40,0	40,0	40,0	40,0
Udisponert reserve	26,0	20,0	27,0	32,0
Årlig overføring fra eiendomsskatt til investering	23,0	23,0	23,0	23,0
Mulig økt driftsramme	258,0	331,0	415,0	483,0
Økt låneopptak	182,6	252,1	8,0	343,1

Trues Trondheim av en gjelsbombe?

Rødt har vært helt alene om å gå i mot myten om gjeldstruede Trondheim.

Nå har vi fått støtte for vårt syn i selveste Adresseavisen. Men den fiktive gjeldstrusselen ligger fortsatt og hindrer satsing som byen vår sårt trenger.

Den gjelda som kan true kommunens finanser er den som finansieres av bykassa. Av de 14 198 millionene som Trondheim kommune har i gjeld ved årsskiftet, utgjør denne 8 910. Det skyldes at 2 431 millioner finansieres av avgifter på vann, avløp, renovasjon, feiing (VARFS). 1 234 millioner er gjeld der staten betaler rentene, og 1 481 millioner dekkes inn av husleie.

Dette er fjorårets budsjett:

	1.1.2016	1.1.2017	1.1.2018	1.1.2019	1.1.2020
Lån til investeringsformål	14 006	15 021	16 046	16 942	17 766
Herav lån tilknyttet VARFS	2 431	2 808	3 141	3 436	3 760
Herav lån tilknyttet rentekompensasjonsordningen	1 234	1 154	1 075	1 002	927
Herav lån som finansieres av husleie	1 431	1 491	1 534	1 517	1 500
Gjeld som belaster bykassen	8 910	9 568	10 296	10 987	11 579

Dette er årets budsjett:

	1.1.2017	1.1.2018	1.1.2019	1.1.2020	1.1.2021
Lån til investeringsformål	14 198	15 388	16 685	17 766	18 031
Lån som finansieres ved tilskudd eller lign	75	149	461	444	429
Herav lån tilknyttet VARFS	2 615	2 880	3 242	3 560	3 777
Herav lån tilknyttet rentekompensasjonsordn.	1 159	1 092	1 011	929	847
Herav lån som finansieres av husleie	1 432	1 596	1 721	1 703	1 785
Gjeld som belaster bykassen	9 067	9 969	11 172	12 018	12 051
Befolkning	18978	19225	19475	19728	19985
	9	6	5	7	2
Gjeld pr. innbygger	47774	51853	57364	60916	60300
Kraftfond	6 580	6 580	6 580	6 580	6 580
Netto gjeld	2 487	3 389	4 592	5 438	5 471
Netto gjeld pr.innbygger	12 936	17 401	23 276	27 210	27 024

Den oppmerksomme leser vil se at gjelda ved årsskiftet er en halv milliard lavere enn det ble budsjettert med for ett år siden. Dette er ikke nytt. Det blir systematisk budsjettert med større investeringer enn det som faktisk blir investert. For to år siden ble gjelda nedjustert med over en milliard. Ser vi på gjeld pr innbygger er det heller ikke skremmende tall, med ei netto gjeld per innbygger under ei lav månedslønn.

HVORDAN ØKE EIENDOMSSKATTEN UTEN Å RAMME FOLK FLEST?

Siden innføring av eiendomskatt 1.1.2004 er skattepromillen økt fra 3,0 til nå foreslåtte 5,95,; altså nesten doblet; mens bunnfradraget har stått stille på 500 000. Rødt foreslår å øke eiendomsskatten til lovens maksimum, 7 promille, mens bunnfradraget øker til 700 000. De som har en leilighet under 120 m² vil komme bedre ut, mens de som har svært store leiligheter eller enebolig vil tape. Slik er det mulig å få inn 15 millioner mens man skjermer de med minst bolig og oftest minst inntekt. Vi forutsetter at rådmannens inntektsanslag i årene etter 2017 da oppnås ved å øke markedsverdien. Alle med ei leilighet under 120 m² vil tjene på dette.

Refusjon ressurskrevende brukere

Rødt vil øke budsjettet for bo- og aktivitetstilbudet med 20 millioner fra 2018. Erfaring viser at halvparten kommer tilbake året etter i form av øremerket tilskudd til særlig ressurskrevende brukere.

Økte driftsinntekter:

2017	0 mill.
2018	10 mill.
2019	10 mill.
2020	10 mill.

ØKT GRUNNBEMANNING VIL OGSÅ HA EI INNTEKTSSIDE

Rødts budsjettforslag vil drastisk øke grunnbemanninga i helse og omsorg, samt at det inneholder en økning i skole, i barnehage og i barnevernet. Det vil over tid bety store innsparinger på vikarbruk, på mindre administrasjon, på mer uthvilte ansatte og mindre sykefravær. Rødt har lagt inn et forsiktig inntektsanslag i 2016 og 2017

2017	0 mill.
2018	30 mill.
2019	60 mill.

Er dette uansvarlig?

I løpet av de siste år er grensa for hva som er uansvarlig flyttet i Trondheim kommune. Det som var god budsjettdisiplin i 2008 er nå blitt uansvarlig. Tidens melodi er sparing, buffer, og handlingsregler. Rødt mener den beste investering et samfunn kan gjøre er å investere i sine innbyggere. Vårt budsjett ville gått gjennom enhver kontroll hos fylkesmannen.

ANDRE MULIGHETER FOR Å FÅ ET BEDRE BUDSJETT

Avbyråkratisering

Den største unnlåtelsessynd de rødgrønne har gjort er det manglende oppgjøret med byråkratiet. Det er fattet et viktig vedtak i skolesektoren, som burde føre til at lærerne får brukt tida mer til elevene, og rektor mer på pedagogisk arbeid. Men det krever politisk og administrativ vilje om mistillit, individretting og kontroll skal erstattes med tillit og innretting på fellesskap. Vi tror ikke på evnen til å følge opp vedtaket, og legger ikke til grunn noen innsparing her.

Internfakturering

Dette foregår i blant annet i barnevernet og skolen. Internfakturering er ikke bare ineffektivt og dyrt. Det er en ordning som viser hvor langt systemet er kommet i å sette sektorer som skulle jobbet sammen opp imot hverandre.

Målstyring

Trondheim kommune er målstyrt, i all hovedsak gjennom lederavtalene. Problemet med målstyring er at det som måles er kvantitet, ikke kvalitet. I barnevernet måles det om det er gjort vedtak innen fristen. Trolig fører dette til at vedtak gjøres før sakene egentlig er ferdigbehandlet, for å unngå å havne på lista.

Rødt er overbevist om at det er tosifrede, trolig tresifrede millionbeløp å spare

på å gå bort fra målstyring, internfakturering og på å redusere byråkrati. Men det krever et politisk mot vi til nå bare har sett den gang Trondheim Byggservice og Trondheim Eiendom ble slått sammen i 2005. Siden den gangen er det blitt mer byråkrati, mer tid brukes på å fylle ut skjema, kontroll, målinger og sende faktura internt. Rødt tviler på gjennomføringsevnen hos Sentrum-Venstre, og legger ikke slik innsparing inn i budsjettet.

HVA PRIORITERER RØDT?

ØKT GRUNNBEMANNING

Rødt øker grunnbemanninga drastisk i skole, barnehage, helse og omsorg, dagtilbud for psykisk utviklingshemmede og barnevern.

- **Barnehage:** 40 årsverk, økende til 65 i 2020
- **Skole:** 50 årsverk. Økende til 86 i 2020
- Barnevern og andre tiltak overfor barn og unge: 30 årsverk, økende til 40 i 2020
- **Sykehjem og hjemmetjeneste:** 55 årsverk, som gir en økning i grunnbemanninga på 120 årsverk i bystyreperioden.
- **Bo- og avlastningstiltak:** 25 årsverk og økende til i 35 2020.

Rødt er det eneste partiet som oppfyller valgløftene sine på det aller viktigste området: At barn, syke og eldre får den omsorg, opplæring, pleie og vern de fortjener. Vi er sikre på at denne satsingen vil gi tifold tilbake.

Det rødgrønne flertallet i 2004 ville lett etter midler for å oppfylle valgløftene. Dagens Sentrum-Venstre kappes med Høyre om å spare mest. Taperne er innbyggerne og ansatte i Trondheim kommune.

Vil Ap holde sitt viktigste valgløfte?

Arbeiderpartiets viktigste valgløfte var å øke antall sykehjemsplasser med 135 grunnbemanning. Med rådmannens forslag blir det 87, inklusive 20 plasser i 2016. Det blir bare et nytt sykehjem i perioden, Persaunet med 96 senger. Men 45 tosengsrom skal bort. Nidarvoll skal rehabiliteres slik at det blir 10 færre plasser. Olavsgården med 25 plasser skal bort. Det betyr 16 nye sykehjemsplasser., 21 inkludert 5 samboerrom. I de 87 er iregnet helsevakt med 36 plasser som er et akutttilbud, ikke sykehjem. Og 30 omsorgsboliger omgjort til heldøgns omsorg, et tilbud med mange færre ansatte enn en sykehjemsplass.

Ikke en gang i 2020 når Risvollan står ferdig vil valgløftet for 2016 til 2019 bli oppfylt, for Risvollan skal fylles opp ved nedlegging av EC Dahls og full rehabilitering av Nidarvoll.

Det kan allerede slås fast at APs viktigste valgløfte ikke vil bli holdt.

Rødt mener det er helt nødvendig å legge inn et ekstra sykehjem i perioden. Vi mener det er E.C. Dahls-tomta som er mest fornuftig.

Sykehjemsplasser i bystyreperioden					
	2016	2017	2018	2019	Totalt
Rådmannens forslag	20	31	21	15	87
Rødt legger inn		10	20	18	135
Beløp	0	50	100	90	

Grunnbemanning på sykehjem

Denne tabellen viser hva som er lagt inn fra rådmannen og sentrum-venstre med utgangspunkt at et årsverk koster 640 000. Rødt mener en reell økning i grunnbemanning med 100 årsverk krever 120 årsverk, siden det var underbudsjettet med 35 millioner i sykehjem ved periodens start.

	2016	2017	2018	2019	Totalt
Lagt inn HV-sentre	16,1	24,9	24,9	24,9	24,9
Lagt inn helsehus		4,8	6,8	9,4	10,5
Antall årsverk	25,0	46,0	50,0	54,0	55,0
120 årsverk i perioden		23,6	45,1	42,5	41,5

Rødt mener økning i grunnbemanning er selve nøkkelen til å løse deltidsfel-la, senke sykefraværet og hindre at 3 av 10 blir uføre før fylte 62 år, slik det er i dag. Dagens debatt om å jobbe flere helger, eller å dispensere fra arbeidsmiljøloven handler ikke om det virkelige problemet: Å skape en arbeidshverdag de ansatte kan leve med fra de er unge til de når pensjonsalderen.

Bergan Sykehjem med 55 plasser i Kristiansund utvidet i 2010 grunnbeman-ninga med en person ekstra på dagvaktene i uka, og en ekstra på kveldsvak-tene i helga. De fikk bevilget 800 000 ekstra, men sparte en million på mindre sykefravær og vikarbruk.

Rødt mener en tilsvarende suksess i Trondheim er avhengig av at de ansat-te får tid til å diskutere hvordan oppbemanningen skal foregå, turnuser og medvirkning. Det krever at det ikke skjer gradvis, men gjennomføres med alle nye årsverk fra en bestemt dato. Rødts budsjett bygger på 120 årsverk fra 1.7.2017. Årsvirkningen blir da 23,6 millioner i 2017 og 45 i 2017.

DAGTILBUD

Det er avslørt at tilbudet til flere psykisk utviklingshemmede er så dårlig at deres utvikling blir satt tilbake. Etter Rødts mening holder det ikke med bare enkeltvedtak, både bemanning og kompetanse må opp.

Rødt: +15 mill. i 2017 og økende med nye bofelleskap i årene 2018 til 2020

Denne økningen vil også ha en inntektsvirkning året etter. Erfaringen er at om driftsutgiftene øker så vil halvparten komme tilbake året etter som øremerket tilskudd til ekstra ressurskrevende brukere.

PSYKISK HELSEVERN

Psykisk helse

Vi har en økende utfordring med unge som faller utenfor utdanning og arbeidsliv og det er et behov for styrking av forebyggende tiltak. Skolehelsetjenesten og helsestasjonene spiller en særlig viktig rolle i oppfølgingen. Disse må styrkes slik at flere unge kan få hjelp på et tidligere tidspunkt og unngå å falle ut.

Lavterskeltilbud der unge kan oppleve mestring og trygghet kan hjelpe mange tilbake til utdanning og arbeid. Det er spesielt barn og unge som ikke har mye oppfølging hjemmefra som trenger lavterskeltilbud der de har trygge voksenpersoner.

Rødt vil:

- Øke helsesøstre på ungdomsskolen med 10 årsverk - 6.000.000,-
- Utvide helsestasjonen for ungdom med 5 årsverk - 2.500.000,-
- Styrke fritidsklubbene med 5 årsverk - 2.000.000,-

SOSIALHJELP

Etter vedtak i bystyret har rådmannen gått inn for å inntektsberegne barne-trygden, noe som bidrar til å øke de allerede store sosiale forskjellene ytterligere.

Rødt vil reversere dette vedtaket.

Rødt vil opprettholde at barnetillegget skal komme i tillegg. Vi vil også reversere kuttet for de unge under 25 år. Vi vil trappe opp mot satsene som statens institutt for forbruksforskning mener er et minimum. I tillegg ser vi at NAV

ikke prioriterer hjelp til de som først og fremst må mestre hverdagen før de kan kvalifiseres for arbeid.

Rødt: +11 mill i 2017 og økende i årene etter.

Rødt: +2,3 mill for enslige mindreårige flyktninger.

BARNEHAGER

Bemanning

I dag er selvpålagt norm 2,83 årsverk pr avdeling i Trondheim kommune. Det er vedtatt en bemanningsnorm men den blir ikke pålagt før i 2020.

Rødt støtter Utdanningsforbundet i at normen må innføres nå: en voksen per tre barn under 3 år, og en voksen per seks barn over 3 år - som i praksis betyr at åtte barn per småavdeling krever 2,7 voksne. 12 barn per storavdeling med fire voksne. Rødt foreslår en økning med 40 nye stillinger i 2016, 65 nye stillinger i 2017, 2018 og 2019 med 6 420 barn i alderen 0-5 år.

Oppvekst	2017	2018	2019	2020
Grunnbemanning	13	26	39	39
En leder pr. barnehage	2	3	3	4
Flere spesialpedagoger	4	4	4	4
Flere pedagoger	4	4	4	4
Reversere kutt på 100 plasser	7	16	16	16
Øke antall plasser for to opptak	16	16	16	16
Sum Barnehage	46	69	82	83

Rekruttering og bemanning: Fagopplæring som strategisk rekrutteringsvirkemiddel

Erfaringene til nå er at det er ulik bruk av permisjonsordninger og lønn fra enhet til enhet. Noen får full dekning av utgifter, andre får lite. Her må det legges inn krav til lik behandling mellom enhetene.

Økonomisk tildelingsmodell i barnehager

Tildelingsmodellen må ta høyde for kompetanse utover gjennomsnittet for

barnehagelærere, BUA og assistenter. Fagstigene blir ikke med i beregning av tildelingsmodell. Vi kan ikke ha omforente og generelle målsettinger om økt kompetanse, hvis ikke enhetene er villig til å betale riktig lønn i henhold til sentral tariffavtale og lokale særavtaler. Kommunen må benytte en tildelingsmodell som tar høyde for at riktig lønn for riktig kompetanse kan virkeliggjøres på hver enhet.

Private barnehager

Rødt mener at det å satse på private barnehager framfor offentlige barnehager er uheldig. Grunnbemanning, lønnsnivå, antall tilsatte med fagbrev samt pensjonsavtaler er betydelig høyere i kommunale barnehager. Eksempelvis utgjør pensjonskostnader i kommunale barnehager mellom 15 og 29 % av bruttolønn, mens de i enkelte private barnehager er under 5 %. Denne differansen blir omgjort til et overskudd i private barnehager, noe som grundig er dokumentert. Pengene brukes ikke på barna, men havner som profitt til barnehagebaroner. Overføringen til private barnehager må kun dekke de reelle personalkostnadene.

Kommunen må også betale tilskudd for å dekke de private barnehagenes kostnader til bygningsmasse (renter og avskrivning). Dette kapitaltilskuddet kunne alternativt blitt benyttet til å dekke utgifter (renter og avdrag) til kommunale bygg, som også gir kommunen en forventet gevinst gjennom verdistigning på eiendom.

Det å stoppe videre satsning på private barnehager vil hindre at millionbeløp fra fellesskapets penger forsvinner ut av offentlige sektor, og ut av landet.

Verbalforslag: Alle barnehager som etableres i budsjettperioden skal være kommunalt eller ideelt drevet.

Investeringsbudsjettet

Vi mener rett og slett at det ikke er noen mening i å utsette investeringer som alle er enig om skal gjennomføres. Det du sparer i renter går bort i økning av byggekostnader. I tillegg har en utgifter på lite hensiktsmessige bygninger og dyrt vedlikehold.

Investeringsbudsjett	2015	2016	2017	2018
Rehabilitering barnehager	50	50	50	50
Kommunale barnehager erstatter private	30	30	30	30
Sum investeringer	80	80	80	80

SKOLE

Bemanning

I forslag til budsjett for 2015 varsler rådmannen kutt på 27,2 millioner kroner fordelt på 2015 og 2016. Rødt reagerer på at rådmannen mener det ikke er sammenheng mellom lærertetthet og læring. All forskning viser at relasjonen mellom lærer/elev er avgjørende for den individuelle elevs resultater. Da er det innlysende at gruppestørrelsen er avgjørende for at alle skal bli sett. Det vil ramme flere grupper av elever, når rådmannen vil at mer tilpasset opplæring skal skje gjennom ordinær undervisning og ikke gjennom enkeltvedtak. Det er ikke mulig uten økning i grunnbemanninga (som rådmannen vil senke).

Økt grunnbemanning	2017	2018	2019	2020
Skole årsverk	50	60	72	86
Økte driftsbudsjett totalt	25	30	36	43

Videreutdanning

Når det også vises i rådmannens forslag at antallet elever med enkeltvedtak øker, burde det være et forebyggende tiltak å bevilge mer til videreutdanningen av utdanningspersonell til spesialpedagogikk. Dette gir skolene mer fleksibilitet og kompetanse i undervisningssituasjonen og klasseledelsen - ovenfor flere grupper elever.

60 millioner til videreutdanning – hva slags retningslinjer?

Rådmannens budsjettframlegg for skole handler bare om lærere. Faktum er at det i trondheimsskolen er mellom 25 og 30 % ansatte fra andre yrkesgrupper. Alle disse er en del av læringsmiljøet på skolen, og en avgjørende faktor for at lærerne kan utføre sine kjerneoppgaver. Dette er assistenter, barne- og ungdomsarbeidere, miljøarbeidere og miljøterapeuter med ulik fagbakgrunn.

Disse blir i stor grad brukt som lærerassistenter, både i den ordinære undervisningen og i det spesial- og sosialpedagogiske arbeidet. Det er gjennomgående for lite tid til å planlegge arbeidet. Det er også lite veiledning fra personell med kompetanse. Mange elever har sosiale og faglige utfordringer, men størstedelen av kompetansen i skolen er fagligpedagogisk. Spesialkompetansen må økes!

SFO

Å fjerne søskenmoderasjonen mellom barnehage og SFO øker de sosiale ulikhetene. Det er allerede økonomisk vanskelig for mange familier og ha barna i SFO og en økt kostnad vil kunne føre til at flere velger det bort. For økt likestilling og økt integrering av innvandrere ønsker rødt å gjeninnføre søskenmoderasjonen.

2017: +4 mill. 2018:+ 4 mill. 2019: + 4 mill. 2020:+ 4 mill.

Kulturskolen

Kulturskolen har i dag en relativ høy kontingent sammenlignet med andre byer. Vi foreslår den samme kontingenten som i dag. En økning av kontingenten for foreldre med flere barn tror vi kan føre til at barnefamilier med flere barn ikke vil benytte seg av dette tilbudet.

Frukt og grønt

Rødt ønsker å gjeninnføre gratis frukt og grønt, kostnad: 2,6 millioner årlig.

Leksefri skole

Skolesystemet i dag handler om å utdanne billigst mulig arbeidskraft, til minst mulig tid. Dette har store konsekvenser for skolehverdagen. De med høyt utdannede foreldre klarer seg bedre, men skolen ser ikke det store flertallet. Helt fra vi begynner på skolen blir vi satt til å konkurrere med hverandre. Istedenfor fokus på egen læring, utvikling og kunnskap blir fokuset rettet på hvem som er best i lesing, hvem som har flest poeng og hvem som får høyest karakter.

I dette systemet er det de med best forutsetninger som klarer seg best. Skolen er laget av, med og for utdanningsbarn. Dette gjør at karakterer går i arv, og at skolen reproducerer de sosiale forskjellene i samfunnet.

I dagens skole bruker lærerne så mye tid på å sette karakterer, forberede eksamen, teste og rangere at de ikke har tid til å følge opp elevene sine på en god nok måte. Ved å gi tillit til elevene og lærerne i stedet, kan vi få en inkluderende skole for alle.

Rødt ønsker å introdusere mappevurdering og leksefri skole.

Vi ønsker fra høsten 2017 å innføre en prøveordning med fem leksefrie bar-

neskoler. Målet er at skolearbeid skal foregå på skolen, slik at barna skal få mulighet til å være barn på fritiden. Ved å øke antall ansatte/voksne tilsynspersoner på skolene erstatter vi også den nødvendige bruken av foreldrenes tid til leksearbeid.

Rødt: +16 mill. i 2017, og økende de neste år.

BARNEVERN

Rådmannen vil kutte drastisk i plassering i institusjoner, i fosterhjem og forsterkede fosterhjem, hele 15,7 millioner. I følge rådmannen skal dette veies opp ved en økning på 4,7 millioner i bydelene. Rødt er for tidligere innsats, men mener det er helt uforsvarlig å bygge ned institusjoner og fosterhjem før en faktisk ser virkningen av tidlig innsats.

For en del barn er institusjon den beste løsningen. Noen barn er så relasjons-skadet og krevende at institusjon er den beste løsningen, også på lang sikt. Ofte ventes det for lenge med omsorgsovertakelse, og alt for ofte plasseres barn i fosterhjem før det foretas en ordentlig vurdering av om barnet passer inn i de enkelte fosterfamiliene. På den måten flytter barn mellom flere fosterhjem før de til slutt likevel ender opp med å plasseres på institusjon. Rødt mener det er bedre å plassere barn på institusjon først fremfor å forhaste plassering i fosterhjem. Fordelen er at ansatte på institusjonen oppnår kjennskap til barnets behov og kan gi råd og veiledning til fosterforeldre, slik at det er økt sjans for at barn havner i et fosterhjem hvor de passer inn og trives.

I de siste årene har det vært en sterk økning i antall undersøkelser i barnevernet, og dermed en økning i antall barn som mottar barneverntiltak. Fra 2002 til 2010 økte antall undersøkelser i Trondheim med 33 prosent, og antall barn som mottok tiltak økte med 12 prosent. Likevel har antall årsverk bare økt fra 114,6 i 2002 til 115 i 2010. Det er altså et økende gap mellom bemanningen i barnevernet og antall barn som får hjelp. Det kommunale barnevernet er underbemannet. Gapet er noe redusert etter at statlige øremerkede midler ga barnevernet i Trondheim åtte nye stillinger i forvaltningsenheten. Men det er fortsatt et stort etterslep å ta igjen. Rødt vil derfor styrke barnevernet ved økt bemanning og kompetanse med 4 millioner årlig i perioden.

Rødt: 20 mill. i 2017, og økende fram til 2018.

FLYKTNINGER OG INNVANDRERE

Med den økte tilstrømningen av flyktninger må alle kommuner i Norge delta i dugnaden for å få dem bosatt og integrert. Trondheim er en kommune som har alle forutsetninger for å lykkes med dette.

Trondheim kommune kan her være en foregangskommune, der vi i større grad legger til rette for en vellykket integreringspolitikk.

Rødt vil:

Legge til rette for et større mottak i kommunen og arbeide for at det skal drives av kommunen selv

Verbalforslag: Om det skal opprettes mottak i Trondheim kommune skal det være i offentlig eller ideell regi.

Enslige mindreårige flyktninger

Det kommer mange enslige mindreårige flyktninger som må vente lenge på bosetting i kommunene og de som er over 15 år faller ikke innenfor barnevernet.

Det å komme fra krig og traumatiske opplevelser og bli plassert i et asylmottak uten noen som helst form for støtte og oppfølging er ikke starten på en god integreringsprosess. Trondheim kommune har et ansvar for alle barn som bor i kommunen, også de som bor i mottak. Derfor vil vi opprette en støtteordning der barn over 15 år som bor i mottak kan få mer hjelp enn de ellers ville fått.

Rødt vil:

Opprette en støtteordning for enslige mindreårige over 15 år som bor i mottak i kommunen.

4 årsverk - 2.300.000

Oppstartstøtte - 500.000

KULTUR

Kirkegårder

Befolkningstallene i verden fortsetter å øke, og om alle skal gravlegges, vil det ikke gå mange år før alt areal utenfor byer og tettsteder vil være dekt av gravplasser. Kirkegårder tar opp verdifull plass som trengs til andre formål. Rødt mener at man bør legge til rette for kremasjon (som kun utgjør 60 % av begravelsene i Trondheim) og alternative begravningsmuligheter, og i større grad imøtekomme avdødes egne ønsker som spredning av aske. Dette bør

ikke være så byråkratisk krevende at pårørende i vanskelige situasjoner gir opp. De 259 millionene som rådmannen har foreslått å bruke på utvidelse og opprettelse av kirkegårder fra 2015 til 2018 bør kunne reduseres.

Kvinnehus

Rødt vil bekjempe den utbredte misforståelsen at likestilling er noe vi har oppnådd i Norge. Det er ennå langt igjen. Kvinner tjener mye mindre enn menn, og lønningene i typiske kvinneyrker har stagnert sammenlignet med typiske mannsyrker. Kvinners rett til å bestemme over egen kropp har igjen kommet under press, jf. debatten om legers reservasjonsrett mot å henvise til abort og mot visse prevensjonsmetoder. Mange kvinner rammes av vold og overgrep, og kvinner er mest utsatt for spiseforstyrrelser og psykiske problemer knyttet til samfunnets forventninger, kjønnsdelt oppvekst, seksualisert reklame og andre systemiske undertrykkelsesmekanismer.

Det å være feminist er ikke motevalg, det er å være medmenneske. Det er å kjempe mot fattigdom blant barn, det er å bekjempe kvinnevold. Det er også å jobbe for en virkelig likestilling, der menn slipper å være fanget i like forvridde oppfatninger av hva det innebærer å være en mann.

Rødt mener derfor det er svært viktig å etablere en arena for kvinner som kan gjøre det enklere å samles om felles saker og fremme disse videre, i tillegg til at det vil være en arena for kvinner fra alle samfunnslag som kan samarbeide på tvers.

Profesjonelle kunstnere

Støtten på 500 000,- vil Rødt opprettholde.

BOLIGER

Bolig er en menneskerett på linje med skole og helsehjelp. Bolig er en forutsetning for å komme videre med livet ditt.

Kommunale utleieboliger

I boligpolitikken har både de rødgrønne og dagens sentrum-venstre sviktet totalt. En svikt som blir nesten uopprettelig når Trondheim nå skal bosette 1000 flyktninger på to år. Ordinære kommunale utleieboliger har gått ned

med 72 boliger på 10 år, mens bare å holde tritt med befolkningsøkningen ville krevd 600 flere.

Kommunalt disponerte utleieboliger								
	Utleieboliger			Utleieboliger i alt	Omsorgsboliger			Totalt
	Trondheim kommune	Privat stiftelse	Privat stiftelse		Trondheim kommune	Boligstiftelsen	Privat stiftelse	
01.01.2006	2359	602	18	2979	422	384	87	3872
01.01.2007	2331	603	18	2952	444	387	87	3870
01.01.2008	2384	601	17	3002	449	387	87	3883
01.01.2009	2385	601	17	3003	465	387	87	3942
01.01.2010	2383	600	16	2999	478	387	87	3951
01.01.2011	2346	587	16	2949	501	387	87	3924
01.01.2012	2326	543	16	2885	503	380	87	3855
01.01.2013	233	537	21	2891	498	380	87	3856
01.01.2014	2365	537	21	2923	498	380	87	3888
01.01.2015	2358	537	22	2917	513	374	87	3891
19.08.2015	2349	536	22	2907	525	374	87	3893

Rådmannen vil bygge eller kjøpe ordinære uteieboliger for 580 millioner i perioden. Med 2,4 mill. pr bolig blir det 245 boliger. Men samtidig skal han selge for 45 mill. i året til en lavere pris, rådmannen anslår salget til 25 boliger årlig. Det blir en avgang på 90 boliger. så den store satsingen blir på 145 nye boliger. Rådmannen sier sjøl at for å opprettholde dagens lave dekning på 4 % i forhold til folketallet må det 300 boliger til i perioden.

Det står 430 i kommunal boligkø i Trondheim, til tross for at Trondheim Kommune har strammet inn vilkårene for i det hele tatt å komme inn i køen. Trondheim kommune bryter ukentlig loven som påbyr kommunen å skaffe midlertidig bolig til de som ikke greier det på egen hånd. 70% av flyktningene får ikke bolig på det private marked.

Det er for Rødt uforståelig at en koalisjon som sier de er for sosial boligbygging svikter så totalt. Det handler ikke om mangel på penger. Trondheim har vedtatt kostnadsdekkende husleie så det går ikke ut over andre oppgaver. Det blir mye billigere for de som skal bo siden det er mulig å søke opptil 40% støtte fra Husbanken, kommunen får gode rentebetingelser og reglene for bostøtte er mye gunstigere i kommunale leiligheter. Det vil i tillegg holde prisene nede på det ordinære boligmarkedet. Her handler det bare om mangel på politisk vilje og evne.

Etter Rødts mening bør kommunen danne et profesjonelt boligselskap som kan gjøre som andre; kjøpe og få opsjoner på tomter. Selskapet kan benytte seg fullt ut av retten til å overta 10 % av leilighetene i borettslag, og samarbeide med utbyggere som er avhengig av å ha kjøper til en større del av leilighetene før de kan sette i gang. Det haster, noen få private har nå fått opsjon og kontrollerer 73 % av ledige tomter i Trondheim. de kontrollerer utbyggings-takten og sørger for å holde prisene oppe.

Rødt foreslår 300 ekstra kommunale utleieboliger årlig, kjøpt eller bygd.

Boliger for utviklingshemmede

Rødt har vært en forkjemper for at den uverdige køen for psykisk utviklingshemmede skal avvikles. Det er vedtatt at det i 2016 skal være maks seks måneders ventetid.. Rådmannen vil bygge to nye boligfelleskap i perioden. Men de kommer alt for seint til å overholde fristen. Rødt vil framskynde begge.

Boliger for rus

Det nye bygget i Jarleveien vil forbedre tilbudet for rusavhengige, men fortsatt mangler det tilbud for de mest utagerende. Det mangler også tilbud som gjør det mulig å flytte fra krisesenter.

Rødt legger inn 1,5 millioner ekstra årlig.

Omsorgsboliger

Trondheim kommune har de siste åra prioritert å bygge omsorgsboliger nær nye helse- og velferdssenter .Det blir 50 ved Persaunet og 50 ved nye Risvolan Sykehjem. Rødt støtter dette. Men vi er i mot praksisen at disse blir plassert i borettslag og solgt videre. Argumentasjonen har vært at kommunen uansett har tildelingsrett. Men denne gjelder bare i 20 år. De første omsorgsleilighetene vil bli helt privatisert og utenfor kommunal tildeling allerede om få år.

NÆRINGSPOLITIKK

Mange legger vekt på Trondheims posisjon som kunnskaps-, innovasjons- og teknologisentrum. Det er utvilsomt viktig for byen at bedrifter knyttet til NTNU og byens teknologimiljø sikres rammevilkår for å sikre og skape nye arbeidsplasser.

Rødt er også opptatt av at næringslivet sikres en framtid i Trondheim. På Nyhavna og Brattøra er det nesten 2 000 arbeidsplasser knyttet til havna og industriområdet rundt havna. Dette er også kunnskapsbedrifter, som bidrar mye til verdiskapinga i kommunen. Rødt vil sikre disse industriarbeidsplassene. Dette området er ikke egnet for boligbygging. Havna kan ikke flyttes. Vi ønsker fortsatt containerterminal på Brattøra, og å beholde det tilgjengelige jernbanearealet. Vi ønsker også å regulere hele Marienborg tilbake til jernbaneformål. Skal Trondheim bidra til at det føres en grønn og bærekraftig næringspolitikk i Norge, må vi gjøre hva vi kan for at mest mulig varetransport inn og ut av byen foretas på kjøll og bane.

Skal Trondheim være en bærekraftig og levedyktig by på lang sikt, må vi også ha en næringspolitikk som tar sikte på å legge til rette for miljøvennlig transport og avansert industriproduksjon. Med en kompakt bykjerne, et fremragende teknologimiljø knyttet til NTNU, og ei havn som gir oss enkel tilgang til hele verden - har vi de beste forutsetninger for å oppnå dette. Å la boligspekulantene bestemme byutviklinga er en uklok strategi for alle.

Rødt ønsker også at kommunen legger til rette for å beholde Tunga-området som et område for næringsmiddelindustrien, og sikre at tomte til E.C. Dahls på Lade opprettholdes som et virksomhetsområde for industriproduksjon. Videre vil vi at det til enhver tid skal være et tilstrekkelig stort nytt næringsareal tilgjengelig innenfor kommunens grenser. Dette bør være på minst 2 000 da.

EIENDOMSTJENESTER

Det er vanskelig å forstå at rådmannen etter kritikken av renhold i helse og velferdssentra vil redusere drift og renhold i formålsbygg med 2,3 millioner. I saken står det også at netto kostnadsøkning i kommunale boliger pga. at det skal bygges 301 nye boliger er 26 millioner, eller 500 kroner i måneden per leilighet. Men det er jo bare 89 av disse som er ordinære utleieboliger. Det kan da ikke være riktig at leieboerne skal betale for kjøp av omsorgsboliger med heldøgns omsorg, for leiligheter til rusmisbrukere og til psykisk utviklingshemmede. Spesielt siden disse boligene er subsidierte med 40 %.

Økt rehabilitering

Rødt vil opprettholde nivået på rehabilitering av skoler. Det er flere skoler igjen fra 60-tallet som trenger rehabilitering. Rehabilitering av barnehager har måttet vente under den sterke nybyggingen. Nå er det deres tur. Vi mener at det er rom for to nye idrettshaller ut over rådmannens forslag. Vi mener også at det er tid for utbygging av plasser for uorganisert lek i bydelene (skatebaner, ballbinger). Vi setter pris på at rådmannen vil bygge nok sykehjemsplasser til både å følge befolkningsutviklingen og innfri eneromsreformen, men vi mener det trengs et ekstra sykehjem i perioden.

ØKTE INNTEKTER/ REDUSERTE KOSTNADER

Økte inntekter

Økte inntekter	2017	2018	2019	2020
Ingen ekstraordinære avdrag	87,0	137,0	200,0	220,0
Øking avdragstid til 34 år	35,6	39,1	43,8	47,1
Mindre til KPI-avsetning i Kraftfondet	9,2	9,2	7,9	7,9
Avkastning fra kraftfond fra drift til investering	37,0	53,0	40,0	53,0
Nytt renteanslag	0,0	10,0	33,5	60,1
Disposisjonsfond ned til 240 mill	40,0	40,0	40,0	40,0
Udisponert reserve	26,0	20,0	27,0	32,0
Årlig overføring fra eiendomsskatt til investering	23,0	23,0	23,0	23,0
Mulig økt driftsramme	257,8	331,3	415,2	483,1
Innsparing som følge av økt driftsbudsjett				
Innsparing AFP ved seniortiltak	5,0	10,0	15,0	15,0
Økt refusjon ressurskrevende brukere		7,5	10,7	13,9
Innsparing ved økt grunnbemanning		30,0	60,0	90,0
Intern fakturering	0,0	1,0	1,0	2,0
Totalt	5,0	48,5	86,7	120,9
Mulig økte inntekter i alt	262,8	379,8	501,9	604,0
Økte utgifter i Rødts budsjettforslag	252,3	402,5	484,8	532,9
Overskudd i Rødts budsjettforslag	10,4	-22,7	17,1	71,1

Driftsbudsjett

Driftsbudsjett	2017	2018	2019	2020
----------------	------	------	------	------

Økte utgifter totalt i Rødts driftsbudsjett	252,3	402,5	484,8	532,9
--	--------------	--------------	--------------	--------------

OPPVEKST

Barnehager

Grunnbemannning	13,0	26,0	39,0	39,0
Spesialpedagoger	4,0	4,0	4,0	4,0
En leder per barnehagehus	2,0	3,0	3,0	4,0
Flere pedagoger	4,0	4,0	4,0	4,0
Reversere kutt på 100 plasser	7,0	16,0	16,0	16,0
Øke antall plasser for to opptak	16,0	16,0	16,0	16,0
Sum Barnehage	46,0	69,0	82,0	83,0

Skole

Øke årsverk	50,0	60,0	72,0	86,0
Økt driftsbudsjett som følge av dette	30,0	36,0	43,2	51,6
Gjenninnfør søskenmoderasjon i SFO	4,0	4,0	4,0	4,0
Gratis frukt og grønt	2,6	2,6	2,6	2,6
Videreutdanning	15,0	60,0	60,0	60,0
Prøveordning leksefri skole	16,0	16,0	16,0	16,0
Sum Skole	67,6	118,6	125,8	134,2

Barne- og familietjeneste

Helsesøstre +10 årsverk	6,0	6,0	6,0	6,0
Helsestasjon for ungdom + 5 årsverk	2,5	2,5	2,5	2,5
Styrket barnevern	20,0	22,0	22,0	22,0
Sum BFT	28,5	30,5	30,5	30,5

Flytninger og innvandrere

Støtteordning for enslige mindreårige flyktninger	2,3	2,3	2,3	2,3
---	-----	-----	-----	-----

Sosialhjelp

Lik sats for unge under 25 år	3,0	3,0	3,0	3,0
Beholde barnetillegget	3,0	3,0	3,0	3,0
Opptrapping mot SIFOs satser	5,0	10,0	15,0	20,0
Sum sosialhjelp	11,0	16,0	21,0	26,0

Botiltak og dagtilbud

Bedre dagtilbud	15,0	15,0	15,0	15,0
-----------------	------	------	------	------

Framskynde bofellesskap	0,0	6,3	12,7	6,4
Rusproblematikk	5,0	5,0	5,0	5,0
Psykisk helsevern	1,6	1,6	1,6	1,6
Sum botiltak og dagtilbud	21,6	27,9	34,3	28,0

Helse og omsorg		10,0	20,0	18,0
Nye sykehjemsplasser		6,4	19,2	30,7
Økt grunnbemanning sykehjem.	23,6	45,1	42,5	41,5
Sum helse og omsorg	23,6	61,5	81,7	90,2

KULTUR/IDRETT OG FRILUFTSLIV

Mindre til Kirke	-1,0	-2,0	-2,0	-2,0
Fritidsklubb - 5 ekstra årsverk	2,0	3,0	3,0	3,0
Helgeåpne fritidsklubber	2,0	2,0	2,0	2,0
Tilskudd profesjonelle kunst og kulturtiltak	1,0	2,0	2,0	2,0
Tilskudd bydelsfestivaler (Ila-dagene, Bak- klandsdagene, Eat the Rich osv.)	0,6	0,6	0,6	0,6
Bymarka, parker, strender	0,5	1,0	1,0	1,0
Sum KIF	5,1	6,6	6,6	6,6

BYUTVIKLING

Vintervedlikehold gang og sykkel	1,0	1,0	1,0	1,0
Vedlikehold kommunale boliger	10,0	10,0	10,0	10,0
Mer egenregi bydrift	3,7	3,7	3,7	3,7
Sum byutvikling	14,7	14,7	14,7	14,7

DIVERSE

Seniorpolitiske tiltak	20,0	20,0	20,0	20,0
Renter/avdrag økt låneopptak	14,1	37,5	68,0	99,5
Ekstra til Trondheim Døveforening	0,2	0,2	0,2	0,2
Sum diverse	34,3	57,7	88,2	119,7

Investeringer

Investeringsbudsjett	2017	2018	2019	2020
Nytt HV-senter		50,0	100,0	90,0
Rehabilitering skoler	100,0	100,0	100,0	100,0
rehabilitering barnehager	30,0	30,0	30,0	30,0

Kommunale barnehager erstatter private idrettshaller	30,0	30,0	30,0	30,0
Nærmiljøanlegg	10,0	10,0	10,0	10,0
Kommunale boliger	900,0	900,0	900,0	900,0
Mindre investering Torvet	-57,0	-65,0	-37,0	-32,0
Totale økte investeringer	1043,0	1085,0	1163,0	1158,0
Investeringer som belaster bykassa	113,0	155,0	233,0	228,0
Økt låneopptak som følge av Rødts budsjett	290,1	488,3	642,8	681,0
Økt gjeld som følge av Rødts budsjett	290,1	769,9	1390,1	2030,2
Økt avdrag som følge av Rødts budsjett	8,5	22,6	40,9	59,7
Økte renter som følge av Rødts budsjett	5,6	14,9	27,0	39,4
Økt driftsbudsjett	14,2	37,6	67,9	99,1

Gjeldsbløffen

Høyresidens største ideologiske seier har vært kampanjen for å fortelle at Trondheim kommune er så forgjeldet at dette truer den oppvoksende generasjon. Denne kampanjen, spesielt fra Høyre og Adresseavisa, har stanset satsinga på rehabilitering av skoler og barnehager og reversert vedtaket om å utvide avdragstida og øke vedlikeholdet på kommunale bygg.

Bygd på feil tall

Dette har vært bygd på budsjettallene som viste 10,3 milliarder i total gjeld. Virkelig gjeld har vært 1058 millioner lavere. Det skyldes at når investeringer har blitt utsatt så har kommunen likevel lånt opp pengene og satt de på bok.

Glemt befolkningsøkning

Følgende tabell fra økonomiplanen 2012 til 2015 er illustrerende for hvordan tallene ser ut når en tar med befolkningsendringen.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gjeld per innbygger alle	63 603	61 797	58 519	60 894	61 815	61 473
Gjeld per innbygger korrigeret	55 916	53 126	48 408	49 544	49 542	49 071

Kraftfondet glemt?

Det er ikke så farlig å låne 7 millioner til hus dersom en har 6 millioner i banken. Og Trondheim Kommune har faktisk bare 7,2 milliarder i gjeld som belaster drifta og 6 milliarder i Kraftfondet.

Konklusjon: Trondheim kommune er ingen gjeldsslave, det står ganske bra til.

Investering er sparing

Nordmenn flest sin viktigste spareform er i bolig. Gode skolebygg, idrettshaller, sykehjem og infrastruktur er like god sparing for en kommune som å ha penger på bok. Faktisk er det bedre, siden en da også investerer i de som skal bruke skole, idrettshaller, sykehjem og infrastruktur. Hva er hensikten med å vente dersom investeringen allikevel skal gjøres? Blir kommunens framtidige gjeldsbelastning mindre om en idrettshall til hundre millioner utsettes et år? Det eneste en har spart er tre millioner i renter, men trolig stiger byggekostnaden omtrent like mye ved å vente.

Er private investeringer som betales av kommunen bedre enn kommunale investeringer?

Slik handlingsregelen er utformet vil kommunale barnehager komme inn under det årlige taket som regelen fører til, mens private barnehager ikke gjør det. Men også her må jo kommunen dekke både drift, renter og avdrag. Forskjellen er at da heter det driftstilskudd, og ikke renter og avdrag. Utgiftene til kommunen øker faktisk ikke i det hele tatt om de nye private barnehagene erstattes av kommunale. Kommunen skaffer tomter og regulerer, hvorfor ikke da å bygge og drive? Handlingsregelen diskriminerer kommunen i forhold til private. Det er en regel for privatisering. I neste omgang kommer høyresidas ide om at private skal bygge og kommunen leie. Vistamar er et godt eksempel på dette.

Investeringsbudsjettet

Vi mener rett og slett at det ikke er noen mening i å utsette investeringer som alle er enig om skal gjennomføres. Det du sparer i renter går bort i økning av byggekostnader. I tillegg har en utgifter på lite hensiktsmessige bygninger og høyt vedlikehold.

Det er to gyldige argumenter for å holde investeringene lave:

Ikke skape press i et overopphøyet marked

Det argumentet var gyldig da Trondheim virkelig investerte mens det var byggeboom. Nå er aktiviteten relativt lav.

Høyere driftsutgifter

Det er klart at når en bygger nye sykehjem og boliger for de med nedsatt funksjonsevne så må det samtidig settes av midler til drift. Men det er litt vanskelig å bruke dette argumentet til å unngå oppgaver som er lovpålagt. Der argumentet er helt ugyldig er innenfor barnehager og boliger for sosialt vanskeligstilte. Barnehagene må uansett bygges og kommunen må uansett dekke utgifter til renter og avdrag når tilskuddene til private barnehager nå skal bli så godt som like med kommunale barnehager. For kommunale boliger har kommunen vedtatt kostnadsdekkende husleie, så her kan en kjøpe boliger uten at dette belaster budsjettet. Rehabilitering øker ikke driftsutgiftene, det minsker dem.

Investeringer

Investeringsbudsjettet er misvisende. Eksempelvis er Persaunet helse- og velferdssenter budsjettet med 565 millioner. Men det blir gitt tilskudd på 174 mill. og momskompensasjon på 104 mill. Så den reelle kostnaden som må finansieres er 277 millioner. Tilsvarende er 50 omsorgsboliger budsjettet med 165 mill. Men det blir gitt tilskudd på 74 mill. og momskompensasjon på 35 mill., Så den reelle kostnad for omsorgsboliger er 56 millioner.

Avdragstid

Finansrapporten for 2014 sier følgende:

Minimumsavdrag

Kommuneloven slår fast at den samlede lånegjelden skal betales med like årlige avdrag (serielånsprinsippet). Med samlet lånegjeld menes summen av ordinære lån, det vil si samlede lån til investeringsformål. Bestemmelsene om låneavdrag gjelder total lånegjeld, ikke det enkelte lån. Gjenstående løpetid for den samlede gjeldsbyrden skal ikke være større enn den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. I henhold til kommunelo-

ven skal kommunen, som absolutt laveste amortiseringsbeløp, betale årlige avdrag som tilsvarer minimumsreglene i kommuneloven. Dette innebærer at kommunen, som et minimum, skal nedbetale gjelden i takt med kapitalslitet slik det beregningsteknisk framstår. Det vil si noe over 33 års nedbetalingstid for Trondheim kommune, dette som det fremgår av tabell 4.10.

Tabell 4.10 Beregning av minimumsavdrag. År og beløp i millioner kroner.

	Veid levetid anleggsmidler (år)	Beregnet minsteavdrag	Faktiske avdrag
Regnskap 2014	33,6	350,7	392,3
Regnskap 2013	33,2	333,5	369,8
Regnskap 2012	33,7	305,0	340,7
Regnskap 2011	34,4	301,2	364,0
Regnskap 2010	33,9	299,4	355,2

www.rødtsørtrøndelag.no
facebook.com/RoedtTrondheim